

OPH-1838-2022

ESI- JA PERUSOPETUKSEN SEKÄ AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄJÄKOHTAINEN KYSELY

Valtionosuuden määrittämiseksi tarvittavat tiedot kerätään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) perusteella.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 58 §:n ja asetuksen (1766/2009) 25 §:n mukaan kuntien ja oppilaitosten valtionosuuksien ja rahoituksen laskemista ja määrittämistä varten tarvittavat tiedot tulee ilmoittaa 10 päivän kuluessa tilastointipäivästä (20.9.).

1. PERUSOPETUKSEEN VALMISTAVA OPETUS

Perusopetukseen valmistavan opetuksen läsnäolokuukaudet ilmoittavat kaikki perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestävät Manner-Suomen kunnat sekä perusopetukseen valmistavaan opetukseen opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvalla saaneet rekisteröidyt yhteisöt, kuntayhtymät, säätiöt ja valtion oppilaitokset.

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu niille esiopetus- ja lasten ja nuorten perusopetusikäisille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joiden valmiudet eivät riitä perusopetuksen ryhmässä opiskeluun. Perusopetukseen valmistavaan opetukseen voivat osallistua oppilaat, joiden perusopetuksen suorittaminen ei ole vielä päättynyt. Perusopetuksen suorittaminen päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai viimeistään sen lukuvuoden koulutyön päättyessä sinä kalenterivuonna, jona oppilas täyttää 17 vuotta.

Opetuksen järjestäjä on velvollinen siirtämään tai tallentamaan perusopetukseen valmistavan opetuksen tiedot myös KOSKI-tietovarantoon sen lisäksi, että toteutuneet läsnäolokuukaudet ilmoitetaan tässä perustietokyselyssä. Syksystä 2023 alkaen toteutuneet läsnäolokuukaudet haetaan KOSKI-tietovarannosta, niin kuin ne oppilaan osalta ovat merkittynä oppilaan opiskeluoikeuteen.

Perusopetuslaki (628/1998) ei tunne erikseen esiopetukseen valmistavaa opetusta. Jos esiopetukseen valmistautuville maahanmuuttajataustaisille oppilaille järjestetään valmistavaa opetusta, on kyse perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Esiopetukseen valmistautuville maahanmuuttajataustaisille oppilaille luodaan KOSKI-palveluun perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluoikeus.

Kun oppilas siirtyy esiopetukseen tai perusopetukseen, KOSKI-palveluun perusopetukseen valmistava opiskeluoikeus päätetään tilaan "valmistunut" ja opiskeluoikeudelle siirretään osallistumistodistuksen tiedot. Tämän jälkeen oppilaalle luodaan uusi joko esiopetuksen tai perusopetuksen opiskeluoikeus uudella aloituspäivällä.

Läsnäolokuukaudella tarkoitetaan 30 kalenteripäivän pituista ajanjaksoa. Kesäkeskeytystä ei lasketa läsnäolokuukausien päiväkertymiin. Myöskään seuraavia koulujen loma-aikoja ei huomioida läsnäolokuukausien laskennassa: joululoma, hiihtolomaviikko ja syysloma. Yhden oppilaan läsnäolokuukausia voidaan ilmoittaa rahoituksen perusteeksi enintään 9. Mikäli osa oppilaan perusopetukseen valmistavan opetuksen läsnäolokuukausista on ilmoitettu rahoitukseen jo aikaisemmin,

OPH-1838-2022

voi tässä ilmoittaa vain jäljellä olevat läsnäolokuukaudet. Yksityinen opetuksen järjestäjä voi ilmoittaa enintään sen kuukausimäärän, joka saadaan, kun opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvan osoittama opiskelijoiden enimmäismäärä kerrotaan luvulla yhdeksän.

Esimerkki 1.1:

Oppilaalle A kertyy 1.8–31.12.2021 välisenä aikana 4 läsnäolokuukautta ja oppilaalle B kertyy 3 läsnäolokuukautta. Opetuksen järjestäjä ilmoittaa yhteensä 7 läsnäolokuukautta.

Kyselyssä ilmoitetaan vain kokonaisia oppilaskohtaisia toteutuneita 30 kalenteripäivän pituisia läsnäolokuukausia. Vajaaksi jäävät läsnäolokuukaudet ilmoitetaan sille ajanjaksolle, kun 30 kalenteripäivän jakso täyttyy.

Esimerkki 1.2:

Oppilaalle A on kertynyt 31.12.2021 mennessä 5 täyttä läsnäolokuukautta ja 14 läsnäolopäivää. Silloin ajalle 1.8–31.12.2021 ilmoitetaan oppilaalta A:n osalta 5 läsnäolokuukautta. Ilmoittamatta jääneet 14 päivää otetaan huomioon, laskettaessa läsnäolokuukausia seuraavalle kaudelle (1.1.2022-31.7.2022).

Maahanmuuttajataustaisten esiopetus- ja lasten ja nuorten perusopetusikäisten perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden toteutuneet läsnäolokuukaudet ajalla 1.1.–31.7.2021

Kohdassa B1 vahvistetaan Opetushallitukselle 20.9.2021 ilmoitettu esiopetus- ja oppivelvollisuusikäisten maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien määrä. Tallennusjärjestelmään on esitätetty aikaisemmin ilmoitettu määrä kohtaan Ilmoitettu Opetushallitukselle 20.9.2021. Jos esitätetty määrä on oikein, merkitään B1-kohdan Toteutuneet läsnäolokuukaudet -kohtaan sama läsnäolokuukausien määrä. Jos esitätetty määrä on virheellinen, merkitään kohtaan B1-kohdan Toteutuneet läsnäolokuukaudet -kohtaan oikea toteutuneiden läsnäolokuukausien määrä ajalta 1.1.-31.7.2021.

Maahanmuuttajataustaisten esiopetus- ja lasten ja nuorten perusopetusikäisten perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden toteutuneet läsnäolokuukaudet ajalla 1.8.–31.12.2021

Kohdassa B2 opetuksen järjestäjä ilmoittaa perusopetukseen valmistavan opetuksen toteutuneet läsnäolokuukaudet ajalla 1.8.–31.12.2021.

Maahanmuuttajataustaisten esiopetus- ja lasten ja nuorten perusopetusikäisten perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden toteutuneet läsnäolokuukaudet yhteensä vuonna 2021

Kohdassa B3 opetuksen järjestäjä ilmoittaa perusopetukseen valmistavan opetuksen toteutuneet läsnäolokuukaudet yhteensä koko kalenterivuodelta 2021.

Vuoden 2023 perusopetukseen valmistavan opetuksen ennakkollinen valtionosuusrahoitus lasketaan vuoden 2021 läsnäolokuukausien toteumaan perustuvalla arvioidulla suoritemäärällä, joka ilmoitetaan tässä kyselyssä. Vuoden 2023 ennakkollinen rahoitus tarkistetaan toteuman mukaiseksi vuoden 2025 valtionosuusrahoituksen laskennan yhteydessä.

OPH-1838-2022

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi opetuksen järjestäjän hakemuksesta muuttaa vuoden 2021 toteumaan perustuvaa arviota merkittävän muutoksen perusteella. Hakemus perusopetukseen valmistavan opetuksen vuoden 2023 ennakkollisen rahoituksen perusteena olevaan arvioon on tehtävä syyskuun 2022 loppuun mennessä vapaamuotoisella hakemuksella, joka toimitetaan Opetushallituksen kirjaamoon.

Maahanmuuttajataustaisten esiopetus- ja lasten ja nuorten perusopetusikäisten perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden toteutuneet läsnäolokuukaudet 1.1.–31.7.2022

Kohdassa C1 opetuksen järjestäjä ilmoittaa perusopetukseen valmistavan opetuksen toteutuneet läsnäolokuukaudet 1.1–31.7.2022.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat 20.9.2022

Kohdassa D1 ilmoitetaan 20.9.2022 tilanteen mukainen esiopetus- ja **lasten ja nuorten perusopetusikäisten** maahanmuuttajataustaisten perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilasmäärä yhteensä.

OPH-1838-2022

2. PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Lomakkeella kysytään perusopetuslain (POL 628/1998, muutettu 1081/2006) mukaista oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaa. Kunnat ilmoittavat itse järjestämänsä, avustamansa ja ostopalveluna toteuttamansa aamu- ja iltapäivätoiminnan oppilas- ja ohjaustuntitiedot. Toimintaan voivat osallistua kunnan ylläpitämien koulujen oppilaiden lisäksi kunnassa sijaitsevien kuntayhtymien, yhteisöjen, säätiöiden, yliopistojen harjoittelukoulujen ja valtion koulujen toiminnan kohderyhmään kuuluvat oppilaat.

Esiopetuksessa olevat oppilaat eivät kuulu aamu- ja iltapäivätoiminnan piiriin, vaan esiopetuksessa olevien oppilaiden mahdollinen aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään varhaiskasvatuksena.

Kunnat, joilla perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä suomenkielisen että ruotsinkielisen opetustoimen yhteydessä, ilmoittavat ohjaustunnit tallennusjärjestelmässä kahdella eri lomakkeella. Jos kunnassa ei ole erikseen sekä ruotsinkielisen opetustoimen että suomenkielisen opetustoimen yhteydessä järjestettävää aamu- ja iltapäivätoimintaa valitaan tallennusjärjestelmässä ko. lomakkeen osalta *Ei toimintaa*.

Perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden määrä 20.9.2022

Kohdassa A1 ilmoitetaan kunnassa sijaitsevien koulujen vuosiluokkien 1 ja 2 oppilaille sekä vuosiluokkien 3–9 erityistä tukea saaville oppilaille järjestettyyn aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden lukumäärät 20.9.2022 tilanteen mukaan. Kunta ilmoittaa itse järjestämänsä, ostopalveluna hankkimansa ja avustamansa toiminnan oppilasmäärät. Oppilasmäärään ilmoitetaan myös kunnassa sijaitsevien kuntayhtymien, yhteisöjen, säätiöiden, yliopistojen harjoittelukoulujen ja valtion koulujen oppilaat, jotka osallistuvat toimintaan. Sama oppilas ilmoitetaan aamu- ja iltapäivätoimintaan vain kerran. Oppilasmääriin ja oppilasryhmiin, joiden perusteella ohjaustunnit ilmoitetaan, ei saa sisällyttää esiopetuksen oppilaita. Pidenne-tyt oppivelvollisuuden oppilaat, jotka osallistuvat esiopetukseen 7-vuotiaana, eivät kuulu aamu- ja iltapäivätoiminnan piiriin. Oppilaat, jotka aloittavat muusta syystä perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, eivät myöskään kuulu esiopetusvuotenaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan piiriin.

Perusopetuslain mukaisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa annettujen eli toteutuneiden ohjaustuntien määrä syyslukukaudella 2021

Kohdassa A2 ilmoitetaan syyslukukaudella 2021 toteutuneiden aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustuntien lukumäärät erikseen omana toimintana, ostopalveluna ja avustettuna toimintana järjestetyn toiminnan osalta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmällä tarkoitetaan koulussa tai muussa soveltuvassa paikassa olevaa toimintayksikköä. Ryhmiä voi olla toimintapaikassa useampia, mutta joka ryhmässä on vähintään yksi ohjaaja, joka vastaa ryhmän toiminnasta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ei ole määritelty ryhmäkokoja. Ohjaustunteja laskettaessa otetaan huomioon myös ryhmän sisällä tapahtuva eriyttäminen pienempiin ryhmiin. Tällaisessa pienryhmässä tulee olla vastuullinen ohjaaja ja ryhmän koko saattaa olla pienempi esim. erityisoppilaiden vuoksi.

Ohjaustunneilla ei tarkoiteta oppilastunteja. Lomakkeella ilmoitetaan ainoastaan perusopetuslaissa tarkoitetun koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustunnit. Ohjaustuntien lukumäärään **ei sisällytetä** taitteen perusopetuksen eikä koulun kerhotoiminnan tunteja tai muuta koulupäivän yhteydessä toteutuvaa harrastustoimintaa, vaikka ne olisivat toimintasunnitelman mukaan järjestetty osana aamu- ja

OPH-1838-2022

iltapäivätoimintaa, koska sama tuntimäärä ilmoitetaan vain yhden kerran (ks. perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet, OPH 1/011/2011).

Perusopetuslaissa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan **toteutuneeseen ohjaustuntien määrään yhteensä** sisältyy lain mukainen keskimäärin vähintään 3 tai 4 tuntia/päivä/ryhmä **sekä** sitä laajempaa toteutettu aamu- ja iltapäivätoiminta. Lain edellyttämää laajuutta vähäisempänä toteutettua toimintaa ei ilmoiteta tuntimäärässä eikä siitä myönnetä valtionosuutta.

Ohjaustuntien määrän voi laskea toimintaryhmien kautta (ryhmien lukumäärä x ryhmälle tarjottu tuntimäärä työpäivän aikana yhteensä (aamupäivä + iltapäivä) x lukukauden työpäivien määrä).

Kohdan A2.1 ohjaustuntien määrään luetaan keskimäärin 3 tuntia/päivä/ryhmä (=570 tuntia/työvuosi) toteutettu perusopetuslain edellyttämä aamu- ja iltapäivätoiminta (POL 1081/2006).

Kohdan A2.2 ohjaustuntien määrään luetaan keskimäärin 4 tuntia/päivä/ryhmä (=760 tuntia/työvuosi) toteutettu perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta (POL 1081/2006).

Kohdan A2.3 ohjaustuntien määrään luetaan laajempaa toteutettu (4 tunnin ylittävä osuus) oppilaiden perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta.

Esimerkki 2.1:

Oletetaan, että kunta järjestää toimintaa ryhmälle A aamulla 3 tuntia ja iltapäivällä 4 tuntia eli yhteensä 7 tuntia päivässä lukukauden (=90 työpäivää) aikana. Tällöin ohjaustunnit ilmoitetaan siten, että ohjaustunneista 4 h/päivä eli $1 \cdot 4 \cdot 90 = 360$ tuntia ilmoitetaan kohdassa A2.2 ja loput ryhmän A ohjaustunneista (= 7 h/päivä - 4 h/päivä = 3 h/päivä) eli $1 \cdot 3 \cdot 90 = 270$ tuntia ilmoitetaan kohdassa A2.3.

Jos kunta järjestää samassa toimintapaikassa toimintaa ryhmälle B iltapäivällä 3 tuntia, ilmoitetaan tästä ryhmästä ohjaustunnit $1 \cdot 3 \cdot 90 = 270$ tuntia kohdassa A2.1.

Varhaiskasvatuksen yhteydessä yksittäisille perusopetuksen oppilaille järjestetystä toiminnasta voidaan laskea vain yhtä ryhmää vastaava ohjaustuntimäärä.

Esimerkki 2.2:

Jos kolmella perhepäivähoitajalla ja päiväkodissa on yksittäisiä aamu- ja iltapäivätoiminnan oppilaita, ilmoitetaan tästä toimintamuodosta yhden ryhmänohjaustuntimäärä keskimääräisen päivittäisen toiminnan mukaisesti.

Perusopetuslain mukaisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa annettujen eli toteutuneiden ohjaustuntien määrä kevätlukukaudella 2022

Kohdassa A3 ilmoitetaan kevätlukukaudella 2022 toteutuneiden aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustuntien lukumäärät. Ohjaustunnit ilmoitetaan kohdan 2 ohjeen mukaisesti.

OPH-1838-2022

3. ESI- JA PERUSOPETUKSEN SEKÄ AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN KARTOITUS KUNTANNE OSALTA 20.9.2022

Tallennusjärjestelmässä ja koontilistalla järjestämisen kartoitus -lomake on näkyvissä vain niille valtiosuudensaajille, joilla aikaisemmin on ollut toiminnan siirtämisiä. Lomaketta ei tarvitse täyttää, jos toimintaa (esiopetus, perusopetus, aamu- ja iltapäivätoimintaa) ei ole siirretty.

Jos lomaketta ei ole tallennusjärjestelmässä eikä koontilistalla ja toimintaa on kuitenkin siirretty joltain osin, ilmoitetaan asiasta Opetushallituksen valtiosuuksille sähköpostiosoitteella valtiosuudet@oph.fi.

K1-kohdassa ilmoitetaan, onko kunta siirtänyt varhaiskasvatuksen yhteydessä tapahtuvan esiopetuksen järjestämisen kokonaan toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle (ml. kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ns. yhteistoiminta-alue).

K2-kohdassa ilmoitetaan, onko kunta siirtänyt opetustoimen yhteydessä tapahtuvan esiopetuksen järjestämisen kokonaan toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle (ml. kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ns. yhteistoiminta-alue).

K3-kohdassa ilmoitetaan, onko kunta siirtänyt perusopetuksen järjestämisen kokonaan toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle (ml. kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ns. yhteistoiminta-alue).

K4-kohdassa ilmoitetaan, onko kunta siirtänyt perusopetuslain mukaisen aamu- tai iltapäivätoiminnan järjestämisen kokonaan toiselle kunnalle.